
HOVEDINSTRUKS
for Finanstilsynet
Fastsatt av Finansdepartementet
31. mars 2025

Innhold

1. Innledning	3
2. Finansdepartementets overordnede ansvar.....	3
3. Finanstilsynet samfunnsoppdrag, ansvar og myndighet	3
3.1. Finanstilsynets utredningsarbeid i regelverkssaker mv.	4
3.2. Endringer i organisering og lokalisering	4
3.3. Informasjon om saker av viktighet	4
4. Virksomhetens interne styring mv.	5
4.1. Finanstilsynet økonomisystem, regnskapsføring og -rapportering.....	5
4.2. Internkontroll.....	5
4.3. Risikostyring	6
4.4. Samfunnssikkerhet og beredskap	6
4.5. Evalueringer.....	6
5. Styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet	6
5.1. Strategier	7
5.2. Tildelingsbrev	7
5.3. Årsrapport	7
5.4. Rapportering gjennom året.....	8
5.5. Møter og annen kontakt i styringsdialogen.....	8
5.6. Oppfølging av saker fra Sivilombudet	8
5.7. Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen.....	8
5.8. Høringsuttalelser.....	8
6. Særskilte føringer om ekstern kommunikasjon og om kontakt med folkevalgte organer, andre departementer mv.	9
6.1. Ekstern kommunikasjon.....	9
6.2. Finanstilsynets kontakt med Stortinget og andre folkevalgte organer mv.....	9
6.3. Finanstilsynets kontakt med andre departementer	9
6.4. Ev. møter mellom departementet og tillitsvalgte i Finanstilsynet	10

1. Innledning

Instruksen er fastsatt av Finansdepartementet den 31. mars 2025, jf. reglement for økonomistyring i staten § 3, og trer i kraft fra 1. april 2025.¹ Instruksen erstatter hovedinstruks til Finanstilsynet fastsatt 10. desember 2020.

Instruksen supplerer finanstilsynsloven med forskrift, forvaltningsloven og andre rammer for tilsynets virksomhet. Instruksen omhandler sider ved hvordan myndighet og ansvar er fordelt mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet. Instruksen omtaler også krav og forventninger til virksomhetens interne styring mv. og hvordan styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet skal innrettes. Instruksens punkt 6 gir ytterligere føringer om eksternt kommunikasjon og om kontakt med folkevalgte organer, andre departementer mv.

Økonomi- og virksomhetsstyringen i Finanstilsynet skal følge reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt reglementet), bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt bestemmelsene) og rundskriv fra Finansdepartementet, med de tilføyelser og presiseringer som departementet har gitt i denne instruksen. Reglementet, bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet er ikke gjengitt i denne instruksen, men gjelder i sin helhet.

2. Finansdepartementets overordnede ansvar

Finansministeren har det politiske og konstitusjonelle ansvaret for Finanstilsynet, med de begrensninger som følger av finanstilsynsloven § 1-4. Den løpende etatsstyringen av tilsynet er delegert til finansråden.

Departementets overordnede ansvar følger av reglement for økonomistyring i staten § 4 og bestemmelsene pkt. 1.3.

3. Finanstilsynet samfunnsoppdrag, ansvar og myndighet

Formålet med Finanstilsynets virksomhet fremgår av lov 21. juni 2024 nr. 41 om Finanstilsynet (finanstilsynsloven) § 1-1.

Finanstilsynets formål er utdypet i hovedmål som fremgår av Prop. 1 S for det enkelte budsjettår (fagproposisjonen).

Budsjettmessige, administrative og andre fullmakter fremgår av de årlige tildelingsbrevene.

¹ Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten omtales samlet som økonomiregelverket.

3.1. Finanstilsynets utredningsarbeid i regelverkssaker mv.

Finanstilsynet skal utarbeide høringsnotater med utredning av utkast til nytt regelverk i henhold til oppdrag fra departementet og de tidsfrister departementet setter.

Finanstilsynet skal fortløpende vurdere behov for regelverksendringer for å bidra til å forbedre regelverket innen sine fagområder. I den grad Finanstilsynet på eget initiativ starter utredningsarbeid som innebærer behov for endringer i lov eller forskrift, skal Finansdepartementet informeres.

Departementet vil i noen saker kunne be Finanstilsynet nedsette eller delta i arbeidsgrupper eller referansegrupper. Finanstilsynet vil være høringsinstans på ordinær måte også hvis høringsnotatet er utarbeidet av en arbeidsgruppe ledet av eller med deltakelse fra Finanstilsynet.

3.2. Endringer i organisering og lokalisering

Finanstilsynet må løpende vurdere tilpasninger i organisasjonen for å sikre en god og effektiv oppgaveløsning. Departementet skal varsles tidlig dersom Finanstilsynet utreder organisatoriske endringer av større omfang. Eventuell endring i lokalisering eller nedleggelse av organisatoriske enheter skal forelegges departementet.²

Departementet viser for øvrig til retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon og egne retningslinjer for den konkrete plasseringen i senterområder og for leie av bygg.³

Eventuelle fullmakter til å inngå husleieavtaler utover budsjettåret fremgår av de årlige tildelingsbrevene. I tillegg gjelder de vilkår og prosedyrer som fremgår av Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor og i Kommunal- og digitaliseringsdepartementets brev av 31. januar 2020 om bruk av Statsbygg som rådgiver.

3.3. Informasjon om saker av viktighet

Finanstilsynet skal informere Finansdepartementet om saker av viktighet innenfor virksomhetens ansvarsområde, herunder saker av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning, jf. finanstilsynsloven § 1-4 første ledd første punktum. Finanstilsynet skal gi departementet nødvendig informasjon om problemstillingen saken berører og varsle departementet før beslutninger i slike saker blir offentlige.

² Gjelder ikke for arbeidsplasser som er klart tidsavgrensede, kollegiale organ som råd og utvalg og ved flytting innenfor samme kommune ifm. at leiekontrakt utgår. Departementet skal likevel informeres om slik flytting/nedleggelse. Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 gjelder.

³ Jf. Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging av 26. september 2014, Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 og Rundskriv om normer for energi- og arealbruk for statlige bygg av 17. desember 2015.

4. Virksomhetens interne styring mv.

Krav til Finanstilsynets interne styring følger av økonomiregelverket.

Virksomheten skal fastsette instruksjer for egne aktiviteter innenfor rammen av denne instruksjonen og iht. økonomiregelverket.

Finanstilsynet skal arbeide systematisk og kontinuerlig med å identifisere og iverksette tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppgaveløsning.

Departementet kan gi mer detaljerte føringer om virksomhetens interne styring, og rapportering om slike forhold, i de årlige tildelingsbrevene.

Det forutsettes at Finanstilsynet holder seg oppdatert på, og følger, regelverk av generell karakter som gjelder for virksomheten.

4.1. Finanstilsynet økonomisystem, regnskapsføring og -rapportering

Finanstilsynets økonomisystem skal være tilpasset virksomhetens og departementets behov for styrings- og regnskapsinformasjon, og tilrettelagt for obligatorisk rapportering og kontroll. Finanstilsynet skal varsle departementet om prosesser for anskaffelse av eller vesentlige endringer i økonomisystemet på et tidlig stadium i planleggingen.

Finanstilsynet skal utarbeide et virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS), jf. rundskriv R-114.

Det skal foreligge rutiner for kontroll og godkjenning av utleggsrefusjoner og oppgavepliktige tilleggssytelser til etatsleder.

Finanstilsynet er en bruttobudsjettert virksomhet.

4.2. Internkontroll

Finanstilsynet skal ha tilfredsstillende internkontroll slik at fastsatte mål og resultatkrav følges opp, ressursbruken er effektiv og virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler.

Virksomhetens ledelse har ansvar for å påse at internkontrollen er en integrert del av Finanstilsynets styring og at den fungerer på en tilfredsstillende måte. Virksomheten skal årlig rapportere om tilstanden på internkontrollen, jf. nærmere krav i tildelingsbrevene.

4.3. Risikostyring

Risikostyring skal være en integrert del av virksomhetsstyringen. Finanstilsynet skal ha en systematisk tilnærming til å identifisere, analysere og håndtere risiko på ulike nivåer i virksomheten. I forbindelse med større utviklingstiltak eller endringer, skal etaten gjennomføre særskilte risikovurderinger.

Finanstilsynet skal årlig oversende overordnede risikovurderinger til departementet, jf. egne bestillinger i tildelingsbrevene. Departementet kan gi nærmere føringer for disse risikovurderingene.

4.4. Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap skal være en integrert del av Finanstilsynets virksomhet. Sikkerhetsledelse skal være en integrert del av virksomhetsstyringen. Finanstilsynet skal ha oversikt over sine verdier og kartlegge risiko og sårbarhet på egne ansvarsområder, inklusive vesentlige gjensidige avhengigheter til andre virksomheter og sektorer der dette er aktuelt. Virksomheten skal ha oppdaterte beredskapsplaner og delta i eller selv gjennomføre beredskapsøvelser. Øvelser og uønskede hendelser skal evalueres og følges opp.

Finanstilsynets internkontroll og risikostyring på informasjonssikkerhetsområdet skal være en integrert del av virksomhetens styring og skal basere seg på gjeldende regler, anerkjente standarder og vurderinger av risiko- og trusselbildet.

Finanstilsynet skal varsle departementet umiddelbart ved alvorlige sikkerhetshendelser iht. gjeldende rutiner.

4.5. Evalueringer

Finanstilsynet skal bruke evalueringer systematisk som del av virksomhetsstyringen, jf. bestemmelsene pkt. 2.7. Planlegging, gjennomføring og offentliggjøring av større evalueringer bør tas opp i styringsdialogen med departementet. Resultatinformasjon fra gjennomførte evalueringer skal benyttes på en systematisk måte i Finanstilsynets virksomhetsstyring.

5. Styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet

Styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet er forankret i den årlige Prop. 1 S (fagproposisjonen) og Stortingets behandling av denne, denne instruksen samt reglement og bestemmelser om økonomistyring i staten.

Departementet fastsetter styringsdialogens form og innhold i samråd med Finanstilsynet. Departementet har et overordnet ansvar for at styringsdialogen fungerer på en hensiktsmessig måte. Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen

fremgår av styringskalenderen som følger vedlagt de årlige tildelingsbrevene til virksomheten.

Styringsdialogen skal dokumenteres, og Finansdepartementets styring er alltid skriftlig. Ved uklarheter skal Finanstilsynet ta kontakt med departementet. Finansdepartementet oversender referater fra faste møter i styringsdialogen til Riksrevisjonen.

Finanstilsynet skal oversende protokoller fra styremøter løpende.

5.1. Strategier

Finanstilsynets strategier og flerårige planer, jf. bestemmelsene punkt 2.3.1, skal ta utgangspunkt i formålet for virksomheten jf. finanstilsynsloven § 1-1 og nærmere mål for virksomheten fastsatt i Prop. 1 S. Det skal være kontakt mellom Finanstilsynet og departementet ved utarbeidelse og endring av overordnet virksomhetsstrategi. Finanstilsynets virksomhetsstrategi skal forelegges departementet før endelig fastsettelse i Finanstilsynet.

5.2. Tildelingsbrev

I tildelingsbrevet formidles Stortingets vedtak og forutsetninger samt andre føringer og forventninger fra departementet. Tildelingsbrevet inneholder en oversikt over de bevilgninger og fullmakter som stilles til Finanstilsynets disposisjon i budsjettåret.

Før endelig tildelingsbrev fastsettes, utarbeider departementet et foreløpig tildelingsbrev som sendes Finanstilsynet til uttalelse.

Supplerende tildelingsbrev sendes dersom det i etterkant av det ordinære tildelingsbrevet oppstår behov for å tildele Finanstilsynet midler eller å gi større oppdrag som ikke fremgår av tildelingsbrevet.

5.3. Årsrapport

Finanstilsynet skal utarbeide en årsrapport i overensstemmelse med krav i tildelingsbrev, denne instruksene, bestemmelsene om økonomistyring i staten og tilhørende rundskriv. Det skal rapporteres om styrets virksomhet.

Årsrapport med årsregnskap skal publiseres på Finanstilsynets nettsider etter behandling på årsmøtet. Videre skal revisjonsberetningen publiseres innen 1. mai og sammen med årsrapporten. Finanstilsynet skal sende kopi av årsrapporten til Riksrevisjonen.

5.4. Rapportering gjennom året

Rapporteringskrav og -frister vil gå frem av de årlige tildelingsbrevene. Krav til rapportering gjennom året vil bli tilpasset de styringsbehov departementet til enhver tid har og vil bli vurdert i samråd med Finanstilsynet.

Dersom det oppstår alvorlige avvik eller uforutsette situasjoner, må Finanstilsynet straks ta kontakt med Finansdepartementet uavhengig av fastsatte rapporteringstidspunkter. Finanstilsynet skal også varsle departementet om hendelser med mulig mediemessig eller politisk interesse.

5.5. Møter og annen kontakt i styringsdialogen

Det gjennomføres i løpet av året flere faste møter i styringsdialogen med Finanstilsynet. Departementet fastsetter, i samråd med virksomheten, tidspunkt og dagsorden for møtene. Det utarbeides referat fra alle faste møter. Utkast til referat forelegges Finanstilsynet før referatet ferdigstilles. Direktøren skal som hovedregel delta på de faste møtene.

Det vil være behov for kontakt og møter mellom departementet og Finanstilsynet også ut over de faste møtene som inngår i styringskalenderen. Dersom departementet i møter, eller ved annen kontakt, formidler føringer som har karakter av styring, skal disse oversendes skriftlig til etaten ved referat eller på annen måte. Også annen informasjon som er vesentlig i styringsdialogen skal dokumenteres skriftlig.

5.6. Oppfølging av saker fra Sivilombudet

Finanstilsynet skal holde seg orientert om, og følge opp, saker på virksomhetens område som er tatt opp av Sivilombudet. Departementet legger til grunn at Finanstilsynet i alminnelighet retter seg etter uttalelser fra Sivilombudet. Finanstilsynet skal orientere departementet om saker av prinsipiell betydning.

5.7. Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Finanstilsynet skal følge opp merknader fra Riksrevisjonen. Finansdepartementet stiller nærmere krav om rapportering om oppfølging av saker fra Riksrevisjonen i de årlige tildelingsbrevene.

5.8. Høringsuttalelser

Ved høringer der bare departementet er høringsinstans, vil departementet innhente uttalelser fra underliggende etater etter behov. Det er nyttig for departementet å kjenne til underliggende virksomheters høringsuttalelser i departementets egen behandling av saker som er på alminnelig høring. Hvis Finanstilsynet er angitt som høringsinstans, skal ev. høringsuttalelser gis direkte og med kopi til departementet minst syv dager før høringsfristen utløper, med mindre annet er avtalt. Dette gjelder også der virksomheten ubedt gir uttalelse. Saker som reiser særlig prinsipielle spørsmål innenfor

virksomhetens ansvarsområde (jf. punkt 3.4) eller som i stor grad berører virksomheten, bør tas opp med departementet i god tid før høringsuttalelse avgis.

6. Særskilte føringer om ekstern kommunikasjon og om kontakt med folkevalgte organer, andre departementer mv.

6.1. Ekstern kommunikasjon

Finanstilsynet skal arbeide langsiktig og systematisk for et klart, godt og brukervennlig språk i etatens interne og eksterne kommunikasjon.

Finanstilsynet skal orientere departementet før offentliggjøring av større utredninger, evalueringer eller rapporter som Finanstilsynet har utført eller bestilt, jf. også omtale i punkt 5.4 om rask varsling om saker eller hendelser som kan ha mediemessig eller politisk interesse. Dersom det oppstår spørsmål om hvem som bør håndtere en mediehenvendelse, skal Finanstilsynet raskt ta kontakt med departementet for å avklare spørsmålet. En slik avklaring fratår imidlertid ikke Finanstilsynet mulighet til å uttale seg til media om saker innenfor Finanstilsynets ansvarsområder når Finanstilsynet finner det nødvendig eller hensiktsmessig.

6.2. Finanstilsynets kontakt med Stortinget og andre folkevalgte organer mv.

Statsråden har konstitusjonelt og parlamentarisk ansvar overfor Stortinget, og regjeringen og departementet er overordnet underliggende etater. Henvendelser fra Stortinget til Finansdepartementets underliggende etater skal som utgangspunkt skje gjennom departementet. Underliggende etater skal ikke ha direkte kontakt med Stortinget eller Stortingets organer uten at dette først er avklart med statsråden, og statsråden kan sette rammer for innholdet i kontakten. Det er etablert praksis at etatene underlagt Finansdepartementet kan møte samlede komiteer fra Stortinget. Besøk av enkeltrepresentanter i etatene kan gjennomføres på gitte vilkår, jf. Statsministerens kontors retningslinjer *Om Regjeringens forhold til Stortinget* punkt 13.6.

Finanstilsynet skal raskt varsle departementet dersom etaten mottar henvendelser om møter eller besøk fra Stortinget, Stortingets organer, komitefraksjoner eller enkeltrepresentanter, og avklare rammene for et eventuelt besøk. Dersom slike besøk gjennomføres, skal statsråden alltid gis anledning til å delta. Dette gjelder også dersom folkevalgte på kommunalt nivå eller kandidater til folkevalgte verv ønsker å besøke etaten.

6.3. Finanstilsynets kontakt med andre departementer

Finanstilsynet skal ikke ha direkte kontakt med andre departementer uten at Finansdepartementet er informert eller det er gjort avklaringer om dette.

6.4. Ev. møter mellom departementet og tillitsvalgte i Finanstilsynet

Finansdepartementet vil normalt ikke ha møter med tillitsvalgte for de ansatte i Finanstilsynet. I særskilte tilfeller hvor departementet planlegger møter med representanter for ansattes organisasjoner i Finanstilsynet, vil departementet i forkant informere direktøren og be direktøren også til møtet. Dersom tillitsvalgte fra Finanstilsynet har møte med politisk ledelse, vil departementet også delta på administrativt nivå.